

'Uierbacterie' veroorzaakt gewrichtsontstekingen bij (geiten)lammeren

De bacterie *Streptococcus dysgalactiae* is vooral bekend als veroorzaker van uierontsteking. Nu blijkt dat deze bacterie de laatste jaren vaker en op verschillende plekken in het lichaam is gevonden bij kleine herkauwers. Bij (geiten)lammeren kan dat gewrichtsontstekingen, sepsis en luchtweg-aandoeningen veroorzaken.

De zaak kwam aan het rollen nadat een dierenarts een casus inbracht waarbij *Streptococcus dysgalactiae* werd aangetoond in de gewrichten van jonge geitenlammeren. Opvallend, aangezien de bacterie met name bekend staat in verband met uierontsteking. Toch blijkt dat deze bacterie de laatste jaren vaker is gevonden bij kleine herkauwers.

Advertentie

Voorkom Hittestress bij uw vee

Verlaag bij hitte, de daadwerkelijke temperatuur in uw stal met 6 tot 8 graden

www.hittestress.nl - info@hittestress.nl - 0344 662 347

Pathologisch onderzoek

In de periode 2016-2020 werd de bacterie aangetroffen bij pathologisch onderzoek (sectie) van 32 dieren uit achttien inzendingen. Het ging om vijftien inzendingen van geiten (tabel 1), twee inzendingen van schapen van bedrijven waar ook geiten voorkomen en één inzending van een schaap waarbij niet bekend is of er op het bedrijf ook geiten voorkomen. De data van de schapen is niet in de tabel weergegeven. Bij de twee inzendingen van schapen van bedrijven met geiten ging het in beide gevallen om abortus. In één geval was de veroorzakende bacterie *Streptococcus dysgalactiae* spp. *dysgalactiae* en in het tweede geval het 'zusje' *Streptococcus dysgalactiae* spp. *equisimilis*. In het geval van een schapenlam van onbekende leeftijd waarbij niet bekend is of er geiten op het bedrijf voorkomen, ging het om een navelstrenginfectie, sepsis en purulente polyarthritis.

Leeftijd	Plaats	Uitkomst
3 dagen	gewrichten	purulente polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
4 dagen	sepsis	longontsteking (andere kiem) en sepsis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
8 dagen	sepsis, gewrichten	sepsis en polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
10 dagen	gewrichten	polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
10 dagen	gewrichten	polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
16 dagen	gewrichten	polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
3 weken	sepsis, gewrichten	sepsis en polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
3 weken	sepsis, gewrichten	sepsis en polyarthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i> en <i>Streptococcus gallolyticus</i>
8 weken	sepsis, longen	sepsis, catarrhale bronchopneumonie en purulente pleuritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
3 maanden	longen	fibrineus-necrotiserende pleuropneumonie door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
15 maanden	sepsis, gewrichten	sepsis en fibrinopurulente peesschede-ontsteking en peri-arthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
15 maanden	gewrichten	fibrinopurulente peesschede-ontsteking en peri-arthritis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
3 jr en 9 mnd	sepsis	peritonitis en fibrineus-purulente ontsteking buikwand door <i>Streptococcus dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
4 jr en 7 mnd	sepsis, uier	necrotiserende bronchopneumonie (andere kiem) en sepsis en mastitis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>
4 jr en 8 mnd	sepsis, uier	sepsis en mastitis door <i>S. dysgalactiae</i> spp. <i>dysgalactiae</i>

Tabel 1: Pathologische inzendingen van geiten(lammeren) met *Streptococcus dysgalactiae* (2016-2020)

Overall in lichaam

Het valt op dat deze bacterie al in de eerste levensdagen voor een gewrichtsontsteking en/of sepsis kan zorgen. Bij een sepsis zit de bacterie in de bloedbaan en komt overal terecht, waaronder in de gewrichten. Bij een poly (meervoud) arthritis zijn er meerdere gewrichten aangedaan. In het geval van het schapenlam is de route via de navelstreng helder in beeld gebracht. De bacterie werd ook in de longen en longvliezen (pleura) aangetroffen. Bij de oudere dieren is de bacterie eveneens elders in het lichaam neergestreken, waaronder in het uier bij de oudste dieren.

Streptococcus dysgalactiae subspecies *dysgalactiae*

De naam *Streptococcus dysgalactiae* subspecies *dysgalactiae* is afgeleid van het Grieks; streptococcus betekent kettingvormende (streptos) ronde besachtige lichamen (kokkos), verwijzend naar hun gebruikelijke uiterlijk onder een lichtmicroscop. Dys (slechte) galactiae (melk) verwijst naar hun neiging om uierontsteking te veroorzaken. De bacterie kan onderdeel van de huidflora uitmaken. Verschillende diersoorten zijn vatbaar voor infectie, maar uierontsteking bij koeien en infectieuze arthritis bij lammeren zijn het vaakst gerapporteerd.

Biest

Dat een optimale biestvoorziening van cruciaal belang is om gewrichtsontstekingen en luchtwegproblemen bij lammeren terug te dringen, is een schot voor open doel. Toch blijkt uit contacten met veehouders en dierenartsen naar aanleiding van pathologisch onderzoek van lammeren met gewrichtsontstekingen en/of luchtwegproblemen, dat hier ruimte voor verbetering is.

Alle genoemde dieren zijn aan een infectie met deze specifieke bacterie overleden. Maar *Streptococcus dysgalactiae* is slechts één van de vele bacteriën die dit of een vergelijkbaar beeld kunnen veroorzaken. Dergelijke casussen voorkomen, begint met fitte gezonde moederdieren in de dracht en rondom het aflammeren. Een schone kraamstal, naveldesinfectie na geboorte en een optimale biestvoorziening.